

30. September 2026

UKA2026/247
Erik Jensen

Uunga siunnesuut: Aalisarnej pillugu Inatsisartut inatsisaata allanngortinnissaa pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut.

(Aalisarnermut, Piniarnermut, Nunalerinnermut Imminullu Pilersornermut Naalakkersuisoq)

Aalisarnej pillugu Inatsisartut inatsisaata allanngortinnissaa siunertaralugu Naalakkersuisut saqqummiusnaanut Siumumiit imaattumik oqaaseqassaagut.

Aalisarnej nunatsinni inuussutissarsiutit pingaarnersaraat, avammut niuernitsinnut, suliffissaqartitsinnermut inuiaqatigiillu aningaasaqarnerannut annertuumik tunngaviulluni. Taamaattumik aalisarnej pillugu inatsisip siorna aaliangiunneqartup patajaatsuunissaa Siumup pingaartippaa. Siumissamut isigisumik inatsit naatsorsuutigineqarsinnaasoq aammalu aalisarnermik inuussutissarsiuteqartut ataqqillugit Inatsit piusariaqarpoq.

Kisianni inatsisissatut siunnersuutip imarisaanut pulannginnitsinni Naalakkersuisut Inatsisartunut politikikkut tatiginassusaat pillugu Siumumiit ilungersunartumik apeqqutissaqarpugut.

Atagu siorna 2025-imi julimi § 37 naapertorlugu apeqquteqaatiga nr. 93-imi tigulaariffigilaarlara.

Apeqqutiga siulleg ersarilluinnartumik imaappoq: "Naalakkersuisut 2024-mi aalisarnej pillugu inatsit akuersissutigineqartoq allanngortinniarpaa?"

Naalakkersuisup ima akivoq: *"Naalakkersuisut maannakkorpiaq aalisarnej pillugu inatsit allanngortinniarnagu kissaatigaat."* Imatullu aamma Naalakkersuisoq apeqqutini tullerni allappoq. *"Soorlu oqaatigineqareersoq aalisarnej pillugu inatsit maannakkut allanngortissallugu pilersaaruteqartoqanngilaq. Nutaanilli kingusinnerusukkut inatsisiliortoqassappat imaaluunniit inatsisinik allannguisoqassappat suleqataasut attuumassutillit suliamut peqataatinneqarumaarput. Suleqatigiissitat amerlanertigut naalakkersuisoqarfinit attuumassuteqartunit sinniisunik inuttalerneqartassapput soqutigisaqartut attuumassutillit ilanngussaqaqtassallutik. Naalakkersuisoqarfik suliamut akisussaasoq suleqatigiissitamut akisussaasuusaaq. Tamatuma saniatigut ilisimatitsissutigineqarpoq, naalakkersuisooqatigiit isumaqatigiissutaat tunngavigalugu Aalisarnermut Siunnersuisoqatigiinnut aalajangersagaq pillugu taamaallaat erseqqissaanerit imaluunniit ilassutit eqqarsaatigineqartut."*

Tassa Naalakkersuisut inatsimmi aalajangersakkat sorliit allanngortinniarneraat pillugu, akissummi siullermi oqaatigineqartunut innersuussisoqaannarluni akineqarpoq.

Kingornalu Naalakkersuisoq tamanut saqqummiussilluni aamma oqarpoq aalisarnej pillugu inatsit piffissami sivikitsuinnarmi atuussimammat allanngortinneqarnissaanut piffissaanngitsoq. Takuuk Sermitsiaq nittartagaani ulloq 21. Januar 2026 saqqummertoq kiisalu aamma 25 juli 2025 saqqummertut.

Taamaattumik assorujussuaq tupigusuppugut ullumikkut Naalakkersuisoq taamaq saqqummersitsisaqattaarlunilu akissyteqartareerluni maanna Inatsisartunut aalisarnej pillugu inatsimmi aalajangersakkanik arlalinnik allanngortitsiniarluni siunnersuuteqarmat, uffalu ataasiaannarani §37 aqutigalugu kiisalu tusagassiorfitsigut avammut saqqummernikuulluni Aalisarnermut Inatsit allanngortinniarnagu.

Naalakkersuisoq eqqunngitsumik ataasiarani akissuteqartarnera aammalu avammut saqqummerluni oqaaseqartarneri tamaaviisa uppersaatissaqartikkaluarlutigit atagu qinersisartunut minnerunngitsumik aalisartunut suut paragraffit pineqarnersut ilaat nassuiaatigilaarallartigit. Piffissaq killegarmat ilaannai tigulaariffigissavagut.

Siullertut paragraf 10-mi allassimavoq umiatsiaarsortut 6 meteri ataallugu angallatillit aalisarnermi nammineq peqataasussaataanerat atorunnaarsinneqalerpoq. Allatut oqaatigalugu aalisartunik sulisoqalersinnaanngortoqalerpoq, taamaasilluni pisassaatic nammineq nunami eqqissiimiannguarluni pisassaatic allanut aalisartiinnarsinnaanngussavai, akunnerminni aki isumaqatigiissuteqarfigiinnarlugu. Aalisartut uagut taasartakkagut aalisartut gummersuallit illersorneqaratik maanna aningaasaaticissuarniit aqunneqalernissaat pisusanngorpoq. Tamannalu KNAPK-miit (tupinnanngitsumik) sakkortuumik ernumalersitsisimasoq tusarniaanermi akissuteqaataani ersarippoq. Siumumiit ersarissumik paasileqaarput Demokraatit qineqqusaarumminni anguniagartik sunaaffa ilaatigut una pisimarpasippaat. Qallunaatut taaneqartarpoq Kapitalisme, tassa aningaasaaticissuarnut kiisalu kvotekunnginik pilersitsinissamik siunertaqarsimanerat maanna qulaarneqarpoq. Taamaalluni Upernavimmi Uummannai Ilulissanilu 700 tons pigisaqalernissaannut aqqussiuussisoqalerpoq, assaa... Aaliuna aalisartut kiffaanngissuseqarnissaannik oqaluttut, sunaaffa aalisatut kiffanngornissaannut anguniagaqarlutik. Siumumiit tamanna akuerinngilluinnarparput aamma KNAPK-ip ernumaatai paasisinnaallurpagut.

Aalisartut namminneq tunisimerni peqataasarnissaannut kissaataasimasoq, tunngaveqarpoq pisassiissutit tons-erpassuit selskab-iniillutik pisassat pigineqarneri akuerinnginnatsigu aalisartunut kalaaleqatitsinnit pigineqarnissaa piumasaqaatigigatsigu. Naalakkersuisoq ersarissumik apererusupparput aqutsivik 47-mi qaleralittassat qassi tons qaqinneqanngitsoorpat? Tamannalu inuiaqatigiit isertaqanngitsoornerannut qanoq naleqarpa?

Aappaattut paragraf 54 Naalakkersuisut arlaannaanulluunniit attuumassuteqanngitsunik inuttalersukkanik siunnersuisooqatigiinnik pilersitsinialerput.

Ullumikkut nunatsinni aalisarnermik ingerlataqartut kattuffiit siunnersuisooqatigiittut ingerlanerat pitsaasumik ingerlavoq. Tamannalu aamma tusarniaanermi akissuteqaatic ersarippoq. Siumumiillu kattuffiit apeqquusiinerat paasisinnaallurparput isumaqapugullu siunnersuisooqatigiit nunatta avataaneersut kattuffiit "qulangerlugit" pisoqarnissaanik siunnerfeqartoqarnera akuerineqarsinnaanngitsoq. Taamaattoq ilisimaqqissaarparput Naalakkersuisooqatigiinissami isumaqatigiissummi suliakkiussaq matumani pineqarsimasinnaasoq. Ersarissumillu Siumumiit oqaatigissavarput tamatumani Siumut atsioqataanermi una pineqartoq tunngavigimmassuk: Nunatta avataani nalittorsaanerit aammalu pisuussutitta nalingata aningaasatigut ingerlaartarnera matumani qulaagjaaffigineqarnissaat aalaaviummat. Qallunaatut taaneqartarput: Tranferpricing kiisalu pengestrømanalyse.

Siumup isumaqatigiissutigini kuunngilaa immikkut ilisimasallit siunnersuisoqatigiivi aalisarneq pillugu politikkikkut aalajangiisarnermut oqartussaasuulissasut. Aamma isumaqatigiissutiginnilarput siunnersuisoqatigiit taamaattut suliffeqarfittut sunniuteqarpallaalersinnaasumik inissisimalissasut, inuiaqatigiillu aalisakkanit pisuussutaasa agguanneqarnerannut aalajangiinerni piviusumik sunniuteqartalerlutik.

Siunnersuisoqatigiit misissueqqissaarsinnaapput. Siunnersuisinnaapput. Suliamut tunngasunik inassuteqarsinnaapput. Kisianni siunnersuisoqatigiit naalakkersuisuussanngillat aamma politikkikkut oqartusaaffik akisussaaffillu allanut tunniunneqanngilluinnartariaqartoq Siumut isumaqarpoq.

Aalisarneq pillugu politikkikkut akisussaaffik – tassunga ilanngullugu inuiaqatigiittut pisuussutitta agguanneqarnerannut politikkikkut sinaakkutissat – innuttaasunit qinikkaniippoq.

Taamaattumik Naalakkersuisooqatigiit isumaqatigiissutaat Siumut isummanik uagut nammineq isumaqatiginngisatsinnik attuumassuteqartinniarlugu kingusinnerusukkut atorineqassanngilaq.

Peqatigitillugu KNAPK-p tusarniaanermut akissutaa maluginiarparput.

KNAPK-p 75 procentimik atuinnissamik piumasaqaat aammalu §§ 35 aamma 39 pillugit ajornartorsiut aalajangersimasooq saqqummiuppaa. Siumumiit isumaqarpugut KNAPK ilaatigut tikkuagai aalisartut ulluinnarni atugaat allanngorarsinnaasut aaqqiiviginissaat pisariaqarlunniartut. Assersuutigalugu saarullinniarnaq imminut akilersinnaanerulerpat imaluunniit uumassusilerituut naliliinerat niuernikkulluunniit pissutsit allanngorpata, aalisartoq qaleralittassami 75 procentiinik aalisannnginnissamut pissutissaqarluaarsinnaavoq. Taamaattumik Siumumiit piumasaraarput aalisarnermut inatsimmi § taakkua naleqqussarneqarnissaat ataatsimiisitaliami ilanngullugit suliarineqassasut.

Aalisarneq pillugu inatsit taamaattoq ammaqqissagutsigu, aalisarnermik inuussutissarsiuteqartut tusarnaartariaqarpavut. Procentip qanoq annertutigissanera suliamut tunngasumik tunngaveqartariaqarpoq KNAPK-lu aalisartullu pineqartut piviusumik oqaloqatigineqareerpata aalajangersarneqarluni.

Tamanna isumaqanngilaq Siumut pisassiissutini nammineq aalisannngikkaluarluni piginnittuunissaq kissaatigigaa. Aalisakkat inuiaqatigiinnut pisuussutigivaat, aallaaviusariaqarporlu pisassiissutit piviusumik aalisarneqarlutik atorineqarnissaat. Inatsilli aalisartut ulluinnarni atugaannut aamma naleqqussarsinnaasariaqarpoq.

Naalakkersuisullu politikkikkut isummaminnik kingusinnerusukkut allanngortitsippata, tamanna akisussaaffigisariaqarpaat ersarissumik nassuiarlugulu sooq allanngortitsisoqarnerisooq. Siumumiilli ersarissumik kissaatigaarput ulluinnarni aalisarnermik ingerlataqartut paaseqatigalugit ineriartortitsineq ingerlasariaqartoq, imaanngitsoq politikkikkut sangujoraartumik sinaakkusersorneqartalissasut.

Siumumiit taamak oqaaseqarluta inatsimmi allannguutissatut siunnersuutit kiisalu tusarniaanermi kattuffiit kissaataat tusaallugit aaqqiisoqarnissaa tunngavigalugu siunnersuut sukumiisumik suliarilluarneqarnissaa tunngavigalugu Aalisarnermut Piniarnermullu ataatsimiisitaliamut ingerlateqqipparput.

Qujanaq.

Erik Jensen, Siumut